

KURZEMES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

 Interreg
Baltic Sea Region

EUROPEAN
REGIONAL
DEVELOPMENT
FUND

EUROPEAN UNION

GRASS

VADLĪNIJAS BALTIJAS JŪRAS MAKROALĢU IZMANTOŠANAI PĀRTIKĀ UN DZĪVNIEKU BARĪBĀ

RĪGA
08.04.2020.

Dokuments ir izstrādāts pēc Kurzemes plānošanas reģiona pasūtījuma INTERREG Baltijas jūras reģiona programmas 2014. – 2020. gadam līdzfinansētā projektā Nr. R097 „Baltijas jūras aļģu ilgtspējīga izmantošana” (GRASS) ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalstu.

Dokuments atspoguļo tiesisko vidi, kāda tā ir uz 08.02.2020.

Dokumentu izstrādāja LL.M tiesību zinātnē ar specializāciju starptautiskajās un Eiropas tiesībās Anita Laima Lancmane.

Dokuments atspoguļo autora viedokli, un INTERREG Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmas vadošā iestāde neatbild par tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu.

SATURS

Ievads	3
1. Vispārīgās prasības	4
1.1 Saimnieciskās darbības kategorijas	4
1.2 Definīcijas	5
1.3 Atbildība	5
2. Prasība reģistrēt saimniecisko darbību	6
2.1 Makroaļģu audzētājiem Baltijas jūrā	6
2.2 Pārtikas aprītē iesaistītajām personām	6
2.3 Barības aprītē iesaistītajām personām	7
3. Makroaļģu bioloģiskā sertifikācija	8
4. Jaunās pārtikas reģistrācija	9
5. Baltijas jūras ūdens kvalitātes prasības	10
5.1 Konvenciālai ražošanai	10
5.2 Kioloģiskajai ražošanai	10
6. Prasības makroaļģu un makroaļģu produktu transportēšanai	10
6.1 Konvenciālu makroaļģu un to produktu pārvadāšanai	10
6.2 Bioloģisku makroaļģu produktu pārvadāšanai	11
7. Prasības makroaļģu pārtikas un barības drošībai un nekaitīgumam	12
7.1 Prasības pārtikas drošībai un nekaitīgumam	12
7.2 Prasības barības drošībai un nekaitīgumam	13
8. Bioloģisku produktu prasībām atbilstošu makroaļģu ieguve	16
9. Papildus prasības atkarībā no makroaļģu izmantošanas veida pārtikā	16
9.1 Prasības makroaļģu pārtikas produktu iegūšanai	16
9.2 Jaunā pārtika	16
9.3 Makroaļģu kā uztura bagātinātāju izmantošana pārtikā	16
9.4 Makroaļģu kā pārtikas piedevu izmantošana pārtikā	17
10. Papildus prasības atkarībā no makroaļģu izmantošanas veida barībā	17
10.1 Makroaļģes kā barības sastāvdaļa	17
10.2 Makroaļģes kā lopbarības piedeva vai premikss	18
Kopsavilkums	19
1. Pielikums	20

Tabula 1 Jaunā pārtikas produkta lietošanas nosacījumi	9
Tabula 2 Barības nekaitīguma prasības (29.09.2009 MK noteikumu Nr. 1111 Pielikums)	14
Tabula 3 izmaiņas Direktīvā Nr.2002/32/EK	15
Tabula 4 VI. 7. Citi augi, aļģes un no tiem iegūti produkti	18
Ilustrācija 1 SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS KATEGORIJAS	4
Ilustrācija 2 PĀRTIKAS APRITĒ IESAISTĪTA UZŅĒMUMA REĢISTRĀCIJAS SHĒMA	6
Ilustrācija 3 BARĪBAS APRITĒ IESAISTĪTA UZŅĒMUMA ATZĪŠANAS VAI REĢISTRĀCIJAS SHĒMA	7
Ilustrācija 4 UZ 08.04.2020 SPĒKĀ ESOŠAIS BIOLOĢISKĀS SAIMNIECĪBAS SERTIFIKĀCIJAS PROCESS	8

Ievads

Vadlīnijas Baltijas jūras makroaļģu izmantošanai pārtikā un dzīvnieku barībā (turpmāk – Vadlīnijas) ir izstrādātas INTERREG Baltijas jūras reģiona programmas 2014.-2020. gadam līdzfinansētā projekta Nr. R097 „Baltijas jūras aļģu ilgtspējīga izmantošana” (GRASS) ietvaros. Projekta mērķis ir uzlabot zināšanas un paaugstināt kapacitāti makroaļģu audzēšanā un izmantošanā Baltijas jūras reģionā.

Kas ir makroaļģes? Jūras makroaļģes ir makroskopiski augi, kas aug piekrastes daļā, kurā gaismas intensitāte ir pietiekama to attīstībai, piestiprinājušies cietam substrātam. Latvijas piekrastē ir sastopamas zaļāļģes, brūnāļģes un sārtaļģes. Atkarībā no pieejamā cietā substrāta un krasta nogāzes slīpuma makroaļģes aizņem no pāris kilometru platas joslas Rīgas līča austrumu piekrastē līdz pat 10 km platai joslai Baltijas jūrā. Tās ir sastopamas Rīgas līcī līdz 10 m dziļumam, bet Baltijas jūrā līdz 20 m dziļumam.

Ilgspējīga jūru resursu izmantošana ir akcentēta gan Eiropas, gan nacionālajos politikas dokumentos. Makroaļģu izmantošanai ir iespējama pozitīva ietekme uz Baltijas jūras vides stāvokli, nodarbinātības saglabāšanu piekrastē, kā arī augstvērtīgu, dabisku vietējo produktu radīšanu, kas varētu aizstāt līdzvērtīgu produktu importu no citiem reģioniem.

Aļģes ir ļoti bagātas ar minerālvielām un mikroelementiem, tādēļ pasaulē makroaļģes plaši izmanto pārtikā, dzīvnieku barībā, kosmētikā, farmācijā un lauksaimniecībā kā mēslojumu vai augšanas veicinātāju. Baltijas jūras reģionā makroaļģu ieguve un izmantošana ir attīstības sākuma stadijā – daži nelieli uzņēmumi ražo no jūras makroaļģēm produktus Dānijā, Zviedrijā, Vācijā un Igaunijā. Tomēr Baltijas jūras reģionā aļģu ražošanas apjomi ir nelieli. Neskatoties uz iepriekšminēto, reģiona valstis tomēr ir spējušas sekmīgi attīstīt jūras aļģu pārstrādi, sagatavojot produkciju eksportēšanai, tāpēc aļģu produkcijas eksporta apjomi pēdējos 20 gados ir pieauguši par 10% gadā.

Eiropā aļģes pārsvarā novāc vai kultivē alginātu, agaru un karagināna ieguvei, kas ir hidrokoloidi vai fikokoloīdi. Hidrokoloidi ir ieguvuši komerciālu nozīmi kā pārtikas piedevas. Pārtikas rūpniecība izmanto to sarecēšanu, ūdens aizturi, emulgēšanu un citas to fizikālās īpašības. Agarū izmanto tādos pārtikas produktos kā konditorejas izstrādājumi, gaļas un mājputnu izstrādājumi, deserti un dzērieni, u.c. ēdieni. Karagināns tiek izmantots salātu mērcēs un mērcēs, diētiskos ēdienos un kā konservants gaļas un zivju izstrādājumos, piena izstrādājumos un ceptajos izstrādājumos.

Vadlīnijas attiecībā uz Baltijas jūras makroaļģu izmantošanu pārtikā un dzīvnieku barībā ir veidotas tā, lai interesents gūtu ieskatu par Latvijas likumdošanas prasībām izvēlētajā saimnieciskās darbības jomā, kā arī par praktiskajiem soļiem šo prasību izpildē. Vadlīniju 1. pielikumā ir uzskaitīti makroaļģu komercdarbību regulējošie tiesību akti, valdīniju tekstā norādīti tikai tiesību aktu saīsinājumi.

Ļoti būtisks ir fakts, ka tiesiskais regulējums pārtikas un barības aprītē ir ļoti komplicēts un plašs, jo pamatā ir balstīts uz Eiropas Savienības institūciju izdotajiem tiesību aktiem, kuri Latvijā ir tieši piemērojami. Papildinot Eiropas Savienības institūciju izdotajiem tiesību aktus, Latvijas Republikas tiesiskais regulējums pārtikas un barības aprītē galvenokārt ir vērstas uz Eiropas Savienības institūciju izdoto tiesību aktu ieviešanu. Tādēļ persona, kura pirmo reizi vēlas uzsākt saimniecisko darbību pārtikas vai dzīvnieku barības jomā, var būt ļoti apjukusi tiesību aktu atsauču gūzmā un pat vairākos tiesību aktos minētajās papildinošajās/ pretrunīgajās atsaucēs par vienu un to pašu darbību. Neskatoties uz iepriekšminēto, visas šīs tiesību normas uzliek komersantam atbildību par tajās noteikto prasību ievērošanu.

No Baltijas jūrā sastopamajām makroaļģēm, balstoties uz Eiropas un arī pasaules pieredzi, pārtikā un/vai barībā var izmantot šādas Baltijas jūras aļģu ģintis un sugas:

Sārtaļģes:

Furcellaria lumbricalis – tiek plaši izmantota pārtikā un medicīnā, tostarp arī Baltijas jūras reģionā;

Brūnāļģes:

Chorda filum – citur pasaulē tiek izmantota pārtikā;

Fucus vesiculosus un *Fucus radicans* (*Fucus spp.*) – citur pasaulē tiek izmantota pārtikā, ir izmantota arī kā dzīvnieku barības piedeva;

Zaļāļģes:

Ulva flexuosa – citur pasaulē tiek izmantota pārtikā;

Ulva intestinalis – citur pasaulē tiek izmantota pārtikā, ir izmantota arī kā dzīvnieku barības piedeva;

Ulva linza – citur pasaulē tiek izmantota pārtikā;

Ulva prolifera – citur pasaulē tiek izmantota pārtikā;

Ulva clathrate – citur pasaulē tiek izmantota pārtikā;

Cladophora glomerata un *Cladophora rupestris* (*Cladophora spp.*) – citur pasaulē tiek izmantota pārtikā, ir izmantota arī kā pārtikā, ir izmantota arī kā dzīvnieku barības piedeva.

1. Vispārīgās prasības

Kas ir:

Pārtikas aprīte? Ar Pārtikas aprīti saprot visas darbības ar pārtiku no tās ieguves līdz patēriņam – primārā ražošana, ieguve, pirmapstrāde, apstrāde, pārstrāde, ražošana, iepakošana, uzglabāšana, izplatīšana, transportēšana, pārvietošana pāri valsts robežai, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība (Pārtikas aprītes uzraudzības likuma 1. panta 6. punkts).

Barības aprīte? Savukārt, Barības aprīte nozīmē visas darbības ar barību no tās ieguves līdz izmantošanai, ietverot primāro ražošanu, pirmapstrādi, apstrādi, pārstrādi, ražošanu, iepakojšanu, uzglabāšanu, izplatīšanu, transportēšanu, pārvietošanu pāri valsts robežai, laišanu tirgū, kā arī izbarošānu dzīvniekiem (Dzīvnieku barības aprītes likuma 1. panta 11. punkts).

Ir divas pamatprasības, kuras ir jāievēro jebkurai personai, kas ir iesaistīta pārtikas vai barības aprītē:

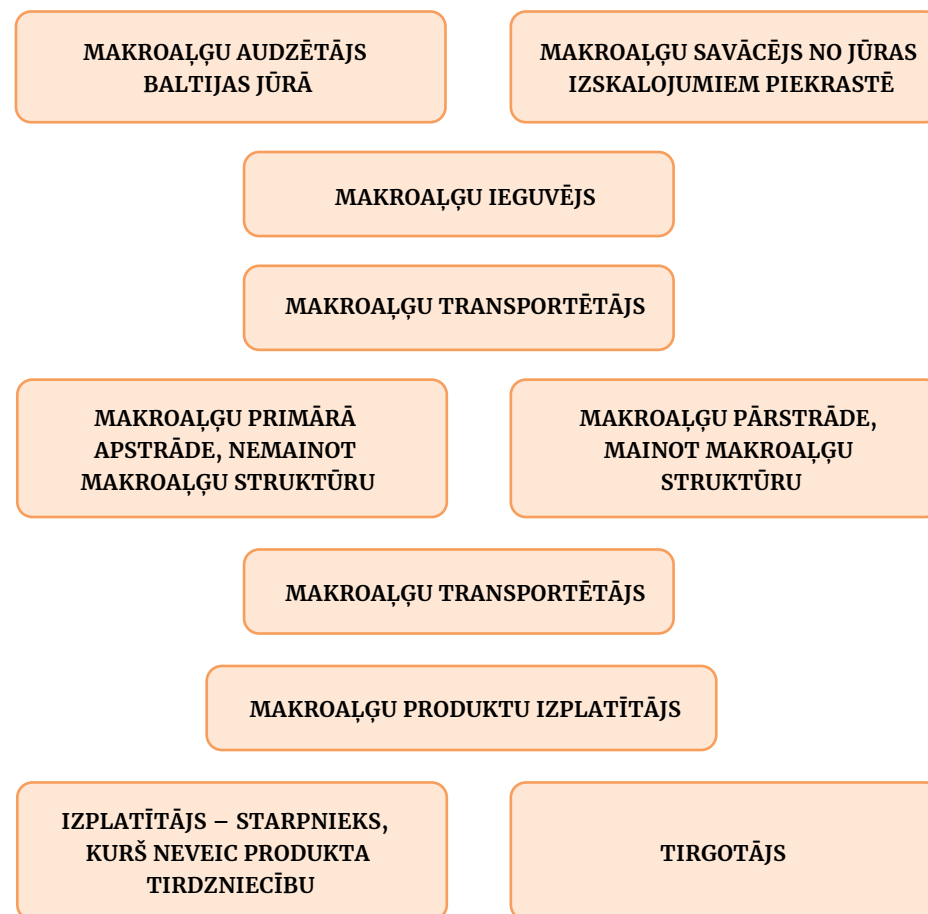
Šai personai ir jānodrošina produkta **izsekojamība**, tas ir, spēja visos ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmos izsekot (1. ilustrācija) un atrast jebkuru pārtiku, barību, produktīvo dzīvnieku vai vielu, ko paredzēts vai ko varētu pievienot pārtikai vai barībai (Regula (EK) Nr. 178/2002).

Visiem, **kas iesaistīti pārtikas un barības aprītē, visos ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmos, kas atrodas viņu pārziņā, nodrošina**, lai pārtika vai barība atbilstu pārtikas un barības aprītes tiesību aktu prasībām, kas attiecas uz viņu darbību, it īpaši, kas attiecas uz pārtikas un barības drošību un nekaitīgumu, un pārbauda, vai minētās prasības ir izpildītas (Regulas Nr.178/2002 17. panta 1. punkts).

1.1 Saimnieciskās darbības kategorijas

Atkarībā no tā, kurā pārtikas vai barības aprītes posmā persona ir nolēmusi veikt savu saimniecisko darbību, tiesību vide ir izdalījusi Ilustrācijā 1 minētās saimnieciskās darbības kategorijas. Tām nav paredzēta stingri noteikta secība atkarībā no tā, kāda tā ir makroaļģu tehnoloģiskajā shēmā no makroaļģu iegūšanas līdz laišanai tirgū, bet gan atkarībā no izvēlētās saimnieciskās darbības kategorijas, piemēram, veikt transportēšanas pakalpojumus vai veikt pārstrādes procesu.

Ilustrācija 1 SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS KATEGORIJAS

1.2 Definīcijas

Atkarībā no tā, vai saimnieciskās darbības veicējs ar savām darbībām izmaina makroaļģu fizisko struktūru, vai neizmaina to, saimnieciskās darbības veicēji tiek iedalīti divās kategorijās:

a) Personas, kuras iesaistītas primārajā ražošanā – ar savām darbībām nemaina makroaļģu sākotnējo fizisko struktūru, piemēram, mazgā, kaltē;

b) Pārējās personas, kuras iesaistītas makroaļģu pārtikas vai barības aprītē – ar savām darbībām maina makroaļģu fizisko struktūru, piemēram, samal.

RAŽOTĀJS ir Eiropas Savienībā reģistrēts preces izgatavotājs, jebkura cita persona, kas izgatavojusi un laidusi apgrozībā precī Eiropas Savienībā vai **atzīst sevi par ražotāju, norādot (marķējot) uz preces, tās iepakojuma, preces tehniskajā dokumentācijā savu nosaukumu**, vārdu, uzvārdu, preču zīmi vai citu atšķirības zīmi, vai persona, kas atjaunojusi precī, lai to laistu apgrozībā. **Par ražotāju uzskatāma arī jebkura cita persona**, kas savas saimnieciskās darbības ietvaros pārdod, piegādā vai citādi izplata precī, **ja šīs personas darbība var ietekmēt preces drošumu** (Preču un pakalpojumu drošības likuma 2. panta pirmā daļa).

IZPLATĪTĀJS, tai skaitā tirgotājs, ir tāda persona, kas savas saimnieciskās darbības ietvaros pārdod, piegādā vai citādi izplata precī, **ja šīs personas darbība neietekmē preces drošumu** (Preču un pakalpojumu drošības likuma 2. panta trešā daļa), tas ir, līdzko Izplatītājs atver Ražotāja iepakojumu, tā iestājas Izplatītāja atbildība.

PĀRTIKAS PRODUKTU PRIMĀRĀ RAŽOŠANA nozīmē makroaļģu audzēšanu, tostarp ražas novākšanu un pārvadāšanu uz apstrādes vietu, kā arī uzglabāšanu un apstrādi ražošanas vietā, **ja makroaļģu īpašības būtiski nemainās** (Regulas Nr.178/2002 3. panta 17. punkts), kā arī makroaļģu produktu pārvadājumus, ar kuriem nogādā makroaļģes no ražošanas/ pārstrādes vietas uz citu uzņēmumu vai uz produktu realizācijas/ tirdzniecības vietu (Regulas Nr. 852/2004 I pielikuma 1. punkts).

BARĪBAS PRIMĀRĀ RAŽOŠANA nozīmē makroaļģu audzēšana, novākšana, kā rezultātā iegūst produktus, kuri pēc to novākšanas/ iegūšanas netiek īpaši apstrādāti, izņemot notiek to vienkārša fiziska apstrāde (mazgāšana, šķirošana, kaltēšana u.c.). Ar barības primāro ražošanu saprot arī makroaļģu un makroaļģu produktu transportēšanu, kā arī barības sajaukšanu savas saimniecības produktīvo dzīvnieku vajadzībām, neizmantojot barības piedevas vai premiksus, izņemot skābbarības piedevas (Regulas Nr. 183/2005 3. panta f) apakšpunkts un 5. panta 1. punkts).

1.3 Atbildība

Personai, kura nolēmusi uzsākt saimniecisko darbību ar makroaļģēm, ir jāievēro, ka atkarībā no tā, vai makroaļģes izmantos pārtikā vai barībā, prasības saimnieciskās darbības veicējiem var atšķirties. Tāpat vēršam uzmanību uz to, ka prasības, kas noteiktas augu izcelsmes pārtikas un barības aprītē iesaistītajai personai, vienādā mērā attiecas gan uz pludmalē izskaloto makroaļģu iegūšanu, gan uz makroaļģu iegūšanu no Baltijas jūrā izvietotajām makroaļģu audzēm.

Gan pārtikas, gan barības ražotāja pienākums ir ražot un laist apgrozībā tikai drošu, cilvēka dzīvībai, veselībai un personas mantai, kā arī videi nekaitīgu precī. **Ražotājs ir atbildīgs par apgrozībā laistās preces drošumu**. Līdz ar to šis likums paredz Ražotāja administratīvo un pat kriminālatbildību par nedrošas preces laišanu tirgū (Preču un pakalpojumu drošības likuma 4. panta pirmā daļa).

PĀRTIKA

Par pārtikas marķējuma atbilstību patiesajiem rādītājiem un fasējuma saturam ir atbildīgs **pārtikas uzņēmums, kas pārtiku ražojis vai fasējis**, vai arī pārtikas izplatītājs, ja viņš ir mainījis produkta oriģinālo fasējumu, marķējumu vai uzlicis jaunu marķējumu (Pārtikas aprites uzraudzības likuma 13. panta otrā daļa).

Izdevumus, kas saistīti ar **nederīgas pārtikas** izņemšanu no apgrozības, pārstrādi vai iznīcināšanu, sedz pārtikas izplatītājs. Šajā gadījumā viņš sedz arī ar valsts uzraudzību un kontroli saistītos izdevumus (Pārtikas aprites uzraudzības likuma 15. panta otrā daļa).

BARĪBA

Savukārt Barības aprītē iesaistītā persona, kuras valdījumā ir laišanai tirgū **nederīga barība**, sedz izdevumus, kas saistīti ar šādas barības kontroli, izņemšanu no apgrozības, pārstrādi vai iznīcināšanu (Dzīvnieku barības aprites likuma 16. panta otrā daļa).

2. Prasība reģistrēt saimniecisko darbību

Pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas personai, kura vēlas izmantot makroaļģes pārtikā vai barībā, ir jānoskaidro, kurā/s kontrolējošā/s iestādē/s tai sava saimnieciskā darbība ir jāreģistrē.

2.1 Makroaļģu audzētājiem Baltijas jūrā

Lai Baltijas jūrā ierīkotu makroaļģu audzi komerciāliem nolūkiem, ir jāsaņem Ministru kabineta atļauju vai licenci (Jūras vides pārvaldības likuma 19. panta trešā daļa). Tiesības izmantot atļaujas vai licences laukumu jūrā iegūst persona, kura uzvarējusi konkursā (14.10.2014 MK noteikumi Nr. 631).

Lai iegūtu licenci Baltijas jūras teritorijas izmantošanai komerciālas makroaļģu audzes ierīkošanai, potenciālajam saimnieciskās darbības veicējam ir jāiesniedz iesniegums Zemkopības ministrijā, kura savukārt pēc nepieciešamo darbību veikšanas, sagatavo Ministru kabinetam Rīkojuma projektu par tiesībām izmantot licences laukumu Baltijas jūrā. Pēc Rīkojuma projekta apstiprināšanas Ekonomikas ministrija izsniedz attiecīgo licenci jūras laukuma ekspluatācijai un tā tiek reģistrēta Ekonomikas ministrijas reģistrā. Par Baltijas jūras teritorijas izmantošanu makroaļģu audzes komerciālajai ieguvei maksājama ikgadēja nodeva (14.10.2014 MK noteikumi Nr.632).

Pirms lēmuma pieņemšanas par licences laukuma iegūšanas procedūras uzsākšanas, makroaļģu ieguvējam ir jāpārlicinās, ka izvēlētajā Baltijas jūras teritorijā nav aizliegta makroaļģu audzēšana, kā tas ir teritorijā:

- Nida- Pērkone (23.08.2011 MK noteikumu Nr.652 9.3. apakšpunkts);
- Rīgas liča rietumu piekraste (23.08.2011 MK noteikumu Nr. 653 9.3. apakšpunkts).

Tāpat jāņem vērā, ja izvēlētajā jūras teritorijā atrodas Baltijas jūras aizsargājamo teritoriju robežās (*Natura 2000*), tad plānotajai darbībai (makroaļģu audzes ierīkošanai) ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

2.2 Pārtikas aprītē iesaistītajām personām

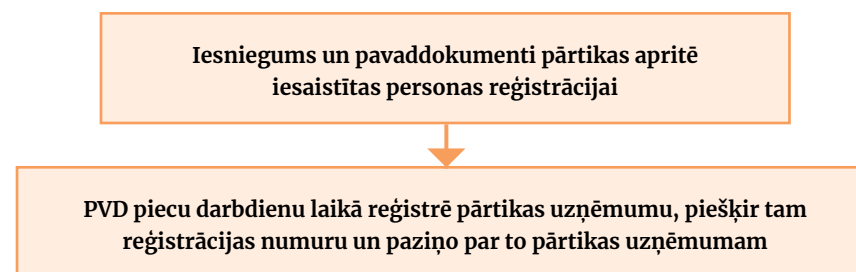
Augu izcelsmes pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmumiem visos tās posmos ir jāreģistrējas Pārtikas un veterinārajā dienestā, ievērojot 02.02.2010 MK noteikumos Nr.104 noteiktās prasības, izņemot, ja pārtiku iegūst vai ražo savām ģimenes vajadzībām (Pārtikas aprītes uzraudzības likuma 5. panta pirmo daļu). Pārtikas un veterinārajā dienesta mājas lapā ir dota detalizēta informācija, kā praktiski veikt konkrētās saimnieciskās darbības reģistrācijas procesu¹.

Makroaļģu pārtikas aprītē iesaistītās personas saimnieciskās darbības iekļaušanai Pārtikas un veterinārajā dienesta uzraudzības objektu sarakstā piemēro **reģistrācijas procedūru** (skat. 2.ilustrāciju). Reģistrācijas procesa uzsākšanai, makroaļģu pārtikas aprītē iesaistītā persona iesniedz Pārtikas un veterinārajā dienestā iesniegumu (02.02.2010 MK noteikumu Nr.104 4. punkts un 1. pielikums).

Vēršam uzmanību uz to, ka pārtikas aprītē iesaistīts uzņēmums drīkst iepirkt vai pārdot produkciju tikai no ES dalībvalsts veterinārajā dienesta reģistrā iekļauta uzņēmuma. Pārtikas un veterinārajā dienesta mājas lapā ir pieejams Pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmumu reģistrs².

Par augu izcelsmes pārtikas aprītē iesaistīta uzņēmuma reģistrāciju ir maksājama valsts nodeva. Tās apmērs noteikts 17.12.2019 MK noteikumos Nr.681.

Ilustrācija 2 PĀRTIKAS APRITĒ IESAISTĪTA UZŅĒMUMA REĢISTRĀCIJAS SHĒMA

¹ https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/PVD/PVD_Partikas_aprite.pdf

² <https://registri.pvd.gov.lv/ur>

2.3 Barības aprītē iesaistītajām personām

Arī barības aprītē iesaistītajiem uzņēmumiem visos tās posmos ir jāreģistrējas (skat. 3. ilustrāciju) Pārtikas un veterinārajā dienestā (30.06.2009 MK noteikumi Nr.730), izņemot, ja:

- barību ražo mājas apstākļos pašpatēriņam;
- tādu dzīvnieku ēdināšanai, kas netiek turēti pārtikas ražošanai, piemēram, jūras cūciņai.

Tām personām, kuras veic saimniecisko darbību **barības primārās ražošanas līmenī**, tiek piemērota reģistrācijas procedūra. Reģistrācijas procedūra ir jāveic, aizpildot 30.06.2009. MK noteikumu Nr.730 I pielikumā esošo iesnieguma formu. Reģistrācijas procedūra primārajā ražošanas līmenī attiecas arī uz barības noliktavām, transportētājiem, izplatītājiem un tirgotājiem. Tikai šajos ražošanas procesa posmos iesaistītās personas aizpilda nevis I pielikumā minēto iesniegumu, bet gan deklarāciju (30.06.2009. MK noteikumu Nr.730 III pielikums.) Attiecībā uz barības transportētājiem un izplatītājiem, pēc deklarācijas saņemšanas, Pārtikas un veterinārais dienests var pieņemt arī lēmumu, ka konkrētai saimnieciskajai darbībai ir nepieciešama atzišanas procedūra.

Pēc saimnieciskās darbības reģistrācijas pabeigšanas Lauksaimniecības datu centrs Primārajā ražošanā reģistrētos barības ražotājus iekļauj savā Primāro barības ražotāju reģistrā. Par Lauksaimniecības datu centra sniegtajiem pakalpojumiem maksājama valsts nodeva (17.09.2017. MK noteikumi Nr.880). Turpretī pārējos reģistrētos barības ražotājus Pārtikas un veterinārais dienests iekļauj Reģistrēto un atzīto barības aprītē iesaistīto uzņēmumu reģistrā.

Tiem barības ražotājiem, kuri izgatavo un/vai laiž tirgū barības piedevas, Pārtikas un veterinārais dienests piemēro atzišanas procedūru. Šī veida saimnieciskās darbības veicēji aizpilda 30.06.2009 MK noteikumu Nr.730 II pielikuma iesnieguma veidlapu atzišanai. Pārtikas un veterinārā dienesta mājas lapā ir dota detalizēta informācija, kā var praktiski veikt atzišanas procedūru.³

Par barības aprītē iesaistīta uzņēmuma reģistrēšanas un atzišanas procedūras veikšanu maksājama valsts nodeva. Tās apmērs noteikts 17.12.2019 MK noteikumos Nr.681. Pēc atzišanas procedūras pabeigšanas Pārtikas un veterinārais dienests atzīto barības aprītē iesaistīto personu arī iekļauj savā reģistrā.

Pārtikas un veterinārā dienesta mājas lapā ir pieejams reģistrēto un atzīto barības aprītē iesaistīto uzņēmumu reģistrs,⁴ bet Lauksaimniecības datu centra mājas lapā ir pieejams Barības primāro ražotāju reģistrs⁵.

Tiem uzņēmumiem, kuri izgatavo un/vai laiž tirgū barības piedevas, uz kurām attiecas Regula (EK) Nr.1831/2003, vai produktus, uz kuriem attiecas Direktīva Nr. 82/471/EEK un

kas minēti šīs regulas IV pielikuma 1. nodaļā, ir jāņem vērā, ka:

- Direktīva Nr. 82/471/EEK **vairs nav spēkā**, un ir aizvietota ar Regulu Nr. 767/2009.
- **sākot ar 2021.gada 27. martu** stāsies spēkā jaunie noteikumi, kurus nosaka Regula **Nr. 2019/1381** ar ko groza Regulas (EK) Nr. 178/2002, (EK) Nr. 1829/2003, (EK) Nr. 1831/2003, (EK) Nr. 2065/2003, (EK) Nr. 1935/2004, (EK) Nr. 1331/2008, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) 2015/2283 un Direktīvu 2001/18/EK.

Ilustrācija 3 BARĪBAS APRĪTĒ IESAISTĪTA UZŅĒMUMA ATZĪŠANAS VAI REĢISTRĀCIJAS SHĒMA

³ https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/PVD/PVD_Partikas_aprite.pdf

⁴ <https://registri.pvd.gov.lv/ur>

⁵ https://www.ldc.gov.lv/lv/pamatdarbības/lopbarības_razotaju_registrs/

3. Makroaļģu bioloģiskā sertifikācija

Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs ir sagatavojis detalizētu pārskatu par bioloģiskās saimniecības sertifikācijas procesu. Bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas sertifikācija ir **procesa** (skat. 4.ilustrāciju), nevis produkta sertifikācija. Latvijā saskaņā ar 26.05.2009. MK noteikumiem Nr. 485 bioloģiskās lauksaimniecības sertifikācijas un kontroles institūcijas funkcijas veic divas iestādes:

- biedrības “Vides kvalitāte” sertifikācijas institūcija “Vides kvalitāte”
- www.videskvalitate.lv valsts SIA “Sertifikācijas un testēšanas centrs” Atbilstības novērtēšanas nodaļas Bioloģiskās lauksaimniecības sektors.” www.stc.lv.⁶

Persona, kura vēlas kļūt par bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražotāju, vispirms iepazīstas ar prasībām, kas attiecas uz šo produktu ražošanu, un izvērtē savas ražošanas atbilstību tām. Normatīvie akti, kuros noteiktas prasības bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražošanai, atrodami Zemkopības ministrijas mājas lapā sadaļā bioloģisko lauksaimniecību reglamentējošie normatīvie akti. Ja persona pozitīvi vērtē savu atbilstību bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas prasībām, tad tā pēc brīvas izvēles kādā no iepriekš minētajām kontroles institūcijām iesniedz pieteikumu sertifikācijai. Pieteikumu veidlapas pieejamas kontroles institūciju mājas lapās www.videskvalitate.lv vai www.stc.lv. Pēc pieteikuma saņemšanas kontroles institūcija pretendētājam nosūta iesniedzamo dokumentu formas. Pretendents aizpilda iesniedzamos dokumentus, paraksta līgumu ar sertifikācijas institūciju un deklarāciju un nosūta tos kontroles institūcijai.⁷

Pēc dokumentu saņemšanas sertifikācijas institūcija izvērtē iesniegtos dokumentus. Kad dokumenti iesniegti pilnībā un samaksāta sertifikācijas maksa, kontroles institūcija paraksta līgumu, un tās inspektors saskaņo ar pretendentu datumu pārbaudei uz vietas saimniecībā. Pārbaudes laikā inspektors izvērtē pretendenta atbilstību prasībām un sagatavo novērtēšanas dokumentus. Ja neatbilstību nav vai tās tiek novērstas korektīvo darbību rezultātā, kontroles institūcija pieņem pozitīvu lēmumu un pretendents saņem atzīšanas dokumentu – izziņu par bioloģiskās lauksaimniecības uzsākšanu. Otrajā gadā saimniecība saņem sertifikātu par pārejas periodu uz bioloģisko lauksaimniecību, tas ir, saimniecībai, kas ieguvusi izziņu par bioloģiskās lauksaimniecības uzsākšanu, tiek noteikts pārejas periods. Pārejas periods uz Makroaļģu bioloģiskās saimniecības atzīšanu ir noteikts 6 mēneši.⁸ Par kontrolējošo iestāžu uzraudzības un kontroles darbību veikšanu ir jāmaksā saskaņā ar šo iestāžu noteiktajiem cenrāžiem, bet par valsts veikto uzraudzības un kontroles pasākumu veikšanu personām, kuras ir iesaistītas bioloģiskajā saimniecībā, ir jāmaksā saskaņā ar 16.03.2010. noteikumos Nr. 251 noteikto kārtību.

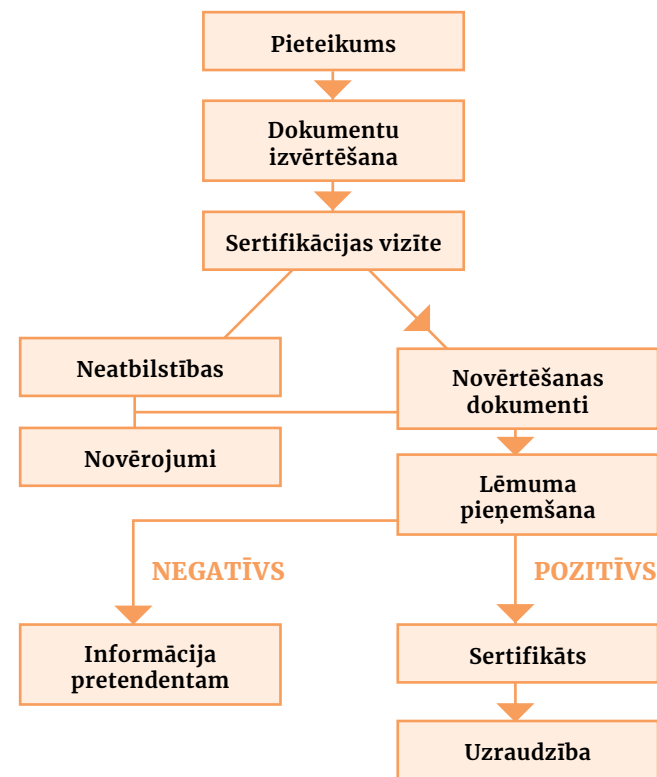
Attiecībā uz bioloģisko saimniecību jāņem vērā, ka līdz šī gada beigām Zemkopības

ministrija 26.05.2009. MK noteikumu Nr. 485 “Bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtība” vietā izstrādās jaunus noteikumus, lai, **sākot ar 2021.gada 1. janvāri**, nodrošinātu **Regulas Nr. 2018/848**, piemērošanu. Līdz ar to uz šo brīdi spēkā esošā tiesiskā vide izmainīsies, **jo ar 2021.gada 1. janvāri tiek atceltas:**

- Regula (EK) Nr. 834/2007;
- Regula Nr. 889/2008.

Regula 2018/848 nosaka jaunus bioloģiskās ražošanas principus un paredz noteikumus par bioloģisko ražošanu, ar to saistīto sertifikāciju, un ar bioloģisko ražošanu saistīto norāžu izmantošanu marķējumā un reklāmā, kā arī noteikumus par kontrolēm, ar ko papildina Regulā Nr.2017/625 paredzētos noteikumus.

Ilustrācija 4. UZ 08.04.2020 SPĒKĀ ESOŠAIS BIOLOĢISKĀS SAIMNIECĪBAS SERTIFIKĀCIJAS PROCESS

^{6 7 8} Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centra mājas lapa; <http://new.llkc.lv/lv/nozares/augkopiba/biologiska-augkopiba/sertifikacija>

4. Jaunās pārtikas reģistrācija

Par jaunu pārtikas produktu atzīst jebkuru pārtikas produktu, kas Eiropas Savienībā nav nozīmīgā apjomā izmantots cilvēku uzturā **pirms 1997. gada 15. maija**, neatkarīgi no datuma, kurā dalībvalstis pievienojās Savienībai, un kas ir vismaz vienā no šādām kategorijām:

- **pārtikas produkts, kas sastāv, ir izdalīts vai ražots no aļģēm;**
- pārtikas produkts, kas sastāv, ir izdalīts vai ražots no šūnu vai audu kultūrām, kas iegūtas no **aļģēm**” (Regulas Nr. 2015/2283 3. panta 1. punkta a apakšpunkts).

Jaunu pārtikas produktu drīkst laist tirgū vai izmantot cilvēku uzturā, ja vien tas ir iekļauts jauna pārtikas produktu Savienības sarakstā. Jaunu pārtikas produktu drīkst lietot atbilstoši Savienības sarakstā norādītajiem izmantošanas nosacījumiem un marķēšanas prasībām⁹.

Vispirms Pārtikas aprītē iesaistītie uzņēmēji pārbauda, vai no makroaļģēm iegūtais jaunais pārtikas produkts, kuru tie gatavoja laist tirgū Eiropas Savienībā, jau nav reģistrēts atļauto Atļauto jaunu pārtikas produktu Savienības sarakstā (Regula Nr. 2017/2470). Regulas Nr. 2017/2470 1. tabulā ir iekļauta šāda no makroaļģēm iegūta jaunā pārtika:

Tabula 1 Jaunā pārtikas produkta lietošanas nosacījumi

Atļautais jaunais pārtikas produkts	Jaunā pārtikas produkta lietošanas nosacījumi		Īpašas papildu marķēšanas prasības
No jūras aļģēm (<i>Fucus vesiculosus</i>) iegūts fukoidāna ekstrakts	Konkrēta pārtikas kategorija	Maksimālais līmenis	Jaunā pārtikas produkta nosaukums to saturošu pārtikas produktu marķējumā – “no jūras aļģēm (<i>Fucus vesiculosus</i>) iegūts fukoidāna ekstrakts”
	Visām lietotāju grupām paredzēti pārtikas produkti, ieskaitot uztura bagātinātājus, kas atbilst definīcijai Direktīvā 2002/46/EK	250 mg dienā	

Ja jaunā no makroaļģēm iegūtā pārtika nav reģistrēta, tad ir jāveic jauna pārtikas produkta reģistrācijas procedūra. Lai iesniegtu pieteikumu jaunas pārtikas reģistrācijai Eiropas Komisijā, persona rīkojas saskaņā ar Regulā Nr.2015/2283 un 12.12.2018 MK noteikumos Nr.744 noteiktajām prasībām. Lai saņemtu atļauju jaunas pārtikas produkta izplatīšanai tirgū, persona pati iesniedz pieteikumu Eiropas Komisijai.

Lai sagatavotu iesniegumu, persona var saņemt konsultāciju Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtā “BIOR”, turpmāk – **BIOR**. Sīkākā noteikumi attiecībā uz administratīvajām un zinātniskajām prasībām, lai sagatavotu iesniegumu, ir noteikti Regulā Nr. 2017/2469. Papildus iepriekšminētajam, Eiropas pārtikas nekaitīguma iestāde, turpmāk – **EFSA**, ir sagatavojusi vadlīnijas, kā sagatavot šo iesniegumu¹⁰.

Ja iesniedzējam nav nepieciešamas BIOR konsultācijas, tad būtu vēlams, lai iesniedzējs informētu BIOR, ka tiek iesniegts Eiropas komisijai iesniegums jaunas pārtikas autorizēšanai.

Pieteikumu Eiropas Komisijas elektroniskajā sistēmā iesniedz pats pieteicējs. Kad Eiropas Komisija ir saņēmusi pieteikumu, tad tā nosūta to EFSA viedokļa izteikšanai par iesniedzēja pamatojumā minētajiem argumentiem. Ja no EFSA ir saņemts pozitīvs novērtējums, Eiropas Komisija iekļauj jauno pārtiku Atļautās jaunās pārtikas sarakstā, kurā tiek norādīta arī atļautās jaunās pārtikas specifikācija, tās lietošanas nosacījumi un īpašas papildus marķēšanas prasības.

⁹ <https://www.zm.gov.lv/partikas-un-veterinaries-dienests/statiskas-lapas/informacija-par-es-atlautajiem-jaunas-partikas-produktiem?id=15076#jump>

¹⁰ EFSA vadlīnijas Jaunās pārtikas reģistrēšanai <https://www.efsa.europa.eu/en/applications/nutrition/regulationsandguidance>

5. Baltijas jūras ūdens kvalitātes prasības

Lai makroaļģes varētu izmantot pārtikā vai dzīvnieku barībā, tām ir jāaug tīrā ūdenī. Uz doto brīdi nav spēkā Ministru kabineta noteikumi, kuri noteiktu Baltijas jūras ūdens kvalitatīvās prasības makroaļģu audzēšanai.

5.1 Konvenciālai ražošanai

Tomēr makroaļģu ieguvējam ir jāņem vērā, ka saskaņā ar 23.11.2010. MK noteikumu Nr.1071 1. pielikuma 2. tabulas "Jūras vidē notiekošas vai to ietekmējošas antropogēnās slodzes, izmantošanas veidi un cilvēku darbības" 2.4.3. punktu jūras augu ieguve tiek pieskaitīta pie jūras vides ietekmējoša faktora. Līdz ar to, ja jūras aļģes tiek audzētas Baltijas jūrā komerciāliem nolūkiem (pārtikai vai dzīvnieku barībai), šis saimnieciskās darbības rezultāti tiek iekļauti Baltijas jūras vides stāvokļa izvērtējumā. Uz makroaļģu audzēšanu Baltijas jūrā attiecas tādi raksturlielumi kā "5. Eitrofikācija", "8. Piesārņojošās vielas un savienojumi" un "6. Jūras gultnes integritāte." Uz doto brīdi ir pieejams Jūras vides stāvokļa novērtējums (2018.gads).¹¹

Saskaņā ar Jūras vides stāvokļa novērtējuma¹² 5.pielikumu atsevišķiem savienojumiem Baltijas jūras atklātajā daļā un piekrastes ūdeņos gada vidējā koncentrācija pārsniedz noteikto robežvērtību (polibromētiem difenilēteriem (PBDE)).

Papildus Jūras vides stāvokļa novērtējumā (2018.gads)¹³ paredzētajiem pasākumiem, makroaļģu audzes īpašniekam, organizējot savu saimniecisko darbību, būs jāievēro:

- tās prasības, kuras būs noteiktas ietekmes uz vidi ziņojumā.
- Līdz 2 kilometru attālumam no krasta līnijas būs jāievēro prasības, kuras noteiktas Ūdens apsaimniekošanas likumā;
- Tālāk kā 2 kilometru attālumā no krasta līnijas Makroaļģu audzētājam ir jāievēro Jūras vides aizsardzības un pārvaldes likumā noteiktās prasības.

5.2 Bioloģiskajai ražošanai

Saskaņā ar Nr. 2018/848 2.2.1. apakšpunktu savvaļas aļģu un to daļu ievākšanu uzskata par bioloģisko ražošanu ar noteikumu, ka makroaļģu audzēšanas vietas ir piemērotas no veselības viedokļa un tajās ir augsti ekoloģiskās kvalitātes rādītāji.

¹¹ ¹² ¹³ http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/juras_vides_aizsardziba/?doc=27100

6. Prasības makroaļģu un makroaļģu produktu transportēšanai

6.1 Konvenciālu makroaļģu un to produktu pārvadāšanai

6.1.1 Pārtikas produktu transportēšanai

Transporta līdzekļa telpām, kuras izmanto augu izcelsmes (makroaļģu) pārtikas produktu pārvadāšanai, ir jāatbilst pārtikas uzņēmumu higiēnas prasībām (Pārtikas aprites uzraudzības likuma 10. panta otrā daļa).

Saskaņā ar Regulas Nr.852/2004 II pielikuma IV nodaļu pārtikas pārvadāšanai ir noteiktas šādas higiēnas prasības:

1. *Pārvadāšanas līdzekļi un/vai konteineri, ko izmanto pārtikas produktu pārvadāšanai, jātur tīri, un tiem jābūt labā kārtībā un stāvoklī, lai aizsargātu pārtikas produktus no piesārņojuma, un vajadzības gadījumā tie jāprojektē un jāveido tā, lai ļautu veikt atbilstošu tīrīšanu un/vai dezinfekciju.*
2. *Tvertnes transportlīdzekļos un/vai konteineros nedrīkst izmantot nekam citam kā tikai pārtikas produktu pārvadāšanai, ja tas var izraisīt piesārņojumu.*
3. *Ja pārvadāšanas līdzekļus un/vai konteinerus izmanto ne tikai pārtikas produktu pārvadāšanai vai dažādu pārtikas produktu vienlaicīgai pārvadāšanai, pārtikas produktiem vajadzības gadījumā jābūt rūpīgi nodalītiem.*
4. *Nefasēti pārtikas produkti šķidrā, granulā vai pulvera veidā jāpārvadā tvertnēs un/vai konteineros/cisternās, kas paredzētas pārtikas produktu pārvadāšanai. Minētie konteineri jāmarķē skaidri redzamā un neizdzēšamā veidā, vienā vai vairākās ES Kopienas valodās, lai parādītu, ka tos izmanto pārtikas produktu pārvadāšanai, vai arī tie jāmarķē ar uzrakstu – "tikai pārtikas produktiem".*
5. *Ja pārvadāšanas līdzekļus un/vai konteinerus izmanto ne tikai pārtikas produktu pārvadāšanai vai dažādu pārtikas produktu pārvadāšanai vienlaikus, lai nepieļautu piesārņojuma risku, pēc katras kravas izkraušanas jāveic rūpīga tīrīšana.*
6. *Pārtikas produktiem pārvadāšanas līdzekļos un/vai konteineros jābūt novietotiem un aizsargātiem tā, lai samazinātu piesārņojuma risku.*
7. *Vajadzības gadījumā pārvadāšanas līdzekļiem un/vai konteineriem, ko izmanto pārtikas līdzekļu pārvadāšanai, jāuztur pārtikas produkti atbilstošās temperatūrās un jābūt iespējai minētās temperatūras kontrolēt."*

6.1.2 Barības transportēšanai

Saskaņā ar Regulas Nr.183/2005 I pielikumu attiecībā uz transportēšanu jāievēro šādi higiēnas noteikumi:

1. Barības nozares komersantiem, kas ir atbildīgi par transportēšanu, jānodrošina, ka darbība tiek vadīta un veikta tādā veidā, lai nepieļautu, novērstu vai samazinātu

apdraudējumu, kas potenciāli var ietekmēt barības nekaitīgumu.

2. Barības nozares komersantiem jānodrošina, ka, ciktāl tas iespējams, primārie produkti, kas to kontrolē tiek transportēti, ir aizsargāti pret piesārņošanu un sabojāšanu.

3. Barības nozares komersantiem jāievēro prasības, kas noteiktas 1. un 2. punktā, ievērojot atbilstīgos Kopienas un valstu tiesību aktus, kas attiecas uz apdraudējuma kontroli, tostarp:

a) pasākumus bīstamu piesārņojumu kontrolei, piemēram, tādu piesārņojumu, kas rodas no gaisa, zemes, ūdens, mēslojuma, augu aizsardzības līdzekļiem, biocīdiem, veterinārajām zālēm, kā arī atkritumu apsaimniekošanas vai apglabāšanas;

b) pasākumus attiecībā uz augu veselību, dzīvnieku veselību un vidi, kas ietekmē barības nekaitīgumu, tostarp dzīvnieku infekcijas slimību un dzīvnieku infekcijas slimību ierosinātāju uzraudzības un kontroles programmas.

4. Atbilstīgos gadījumos barības nozares komersantiem jāveic adekvāti pasākumi, jo īpaši:

a) jāuztur tīrībā un, ja nepieciešams pēc attīrīšanas pareiziem līdzekļiem jādezinficē aprīkojums, konteineri, kastes un transporta līdzekļi, kas tiek izmantoti barības transportēšanā;

b) kur nepieciešams, jānodrošina higiēniski barības transportēšanas un uzglabāšanas apstākļi un barības tīrība;

c) kad vien nepieciešams, jālieto tīrs ūdens, lai izsargātos no bīstama piesārņojuma;

d) ciktāl iespējams, jānovērš tas, ka dzīvnieki un kaitēkļi rada bīstamu piesārņojumu;

e) jāuzglabā un jāapietas ar atkritumiem un bīstamām vielām atsevišķi un atbilstīgi drošības pasākumiem tā, lai izsargātos no bīstama piesārņojuma;

f) jānodrošina, lai iepakojuma materiāli nekļūst par barības bīstamas piesārņošanas avotu;

g) jāņem vērā to analīžu rezultāti, kas veiktas primāro produktu paraugiem vai citiem paraugiem, kuri saistīti ar barības nekaitīgumu.

6.2 Bioloģisku makroaļģu produktu pārvadāšanai

Sākot ar 2021.gada 1.janvāri, bioloģisko makroaļģu un no tām izgatavoto produktu pārvadāšanai jāievēro prasības, kuras noteiktas Regulas Nr. 2018/848 III pielikuma 2.punktā:

“1. Produktu savākšana un pārvadāšana uz sagatavošanas vienībām Operatori drīkst

vienlaicīgi savākt bioloģiskus, pārejas un nebioloģiskus produktus tikai tad, ja ir veikti attiecīgi pasākumi, lai novērstu jebkādu iespējamu sajaukšanos vai apmaiņu starp bioloģiskiem, pārejas un nebioloģiskiem produktiem un lai nodrošinātu bioloģisko un pārejas produktu identifikāciju. Operators glabā informāciju par savākšanas dienām, stundām, maršrutu un produktu saņemšanas datumu un laiku, kas pieejama kontroles iestādei vai kontroles institūcijai.

2. Produktu iepakojšana un pārvadāšana pie citiem operatoriem vai uz citām vienībām

2.1. Operatori nodrošina to, ka bioloģiskos un pārejas produktus piegādā citiem operatoriem vai uz citām vienībām, tostarp vairumtirgotājiem un mazumtirgotājiem, pārvadājot tos tikai piemērotā iepakojumā, tvertnēs vai transportlīdzekļos, kuri ir noslēgti tā, lai bez manipulācijām vai zīmoga sabojāšanas nevarētu notikt satura aizvietošana, un kuriem ir marķējums, kurā, neskarot citas Savienības tiesību aktos noteiktās norādes, norādīts:

a) operatora un, ja tas atšķiras, produkta īpašnieka vai pārdevēja vārds vai nosaukums un adrese;

b) produkta nosaukums vai barības maisījuma apraksts, kam pievienota norāde par bioloģisko ražošanu;

c) tās kontroles iestādes vai kontroles institūcijas nosaukums vai kods, kurai ir pakļauts operators;

d) attiecīgā gadījumā partijas identifikācijas zīme saskaņā ar marķēšanas sistēmu, kas ir apstiprināta valsts līmenī vai kam piekritusi kontroles iestāde vai kontroles institūcija un kas ļauj šo partiju saistīt ar 34. panta 5. punktā minēto dokumentāciju. Informāciju, kas minēta a)–d) apakšpunktā, var norādīt arī pavaddokumentā, ja šādu dokumentu var nenoliedzami saistīt ar produkta iepakojumu, tvertni vai transportlīdzekli. Šajā pavaddokumentā ir ietverta informācija par piegādātāju vai pārvadātāju.

2.2. Iepakojuma, tvertnu vai transportlīdzekļu noslēgšanu nepieprasa, ja pārvadājums notiek tieši starp diviem operatoriem, kuri abi ir pakļauti bioloģiskās kontroles sistēmai.

3. Īpaši noteikumi par barības pārvadāšanu uz citām ražošanas vai sagatavošanas vienībām vai uzglabāšanas telpām. Pārvadājot barību uz citām ražošanas vai sagatavošanas vienībām vai uzglabāšanas telpām, operatori nodrošina šādu nosacījumu izpildi:

a) pārvadājot bioloģiski ražotu barību, pārejas perioda barību un nebioloģisku barību, tās ir faktiski fiziski nodalītas;

b) transportlīdzekļus vai tvertnes, kurās ir tikuši pārvadāti nebioloģiski produkti, bioloģisko vai pārejas produktu pārvadāšanai izmanto tikai tad, ja:

- pirms bioloģisko vai pārejas produktu pārvadāšanas uzsākšanas ir veikti piemēroti tīrīšanas pasākumi, kuru efektivitāte ir pārbaudīta, un operatori kārtu minēto darbību dokumentāciju;
- ir īstenoti visi attiecīgie pasākumi atkarībā no riskiem, kas novērtēti saskaņā ar kontroles pasākumiem, un attiecīgā gadījumā operatori garantē, ka nebioloģiskus produktus nevar laist tirgū ar norādi par bioloģisko ražošanu;
- operators glabā šādu pārvadāšanas darbību dokumentāciju tā, lai tā būtu pieejama kontroles iestādei vai kontroles institūcijai;

c) gatavo bioloģisko vai pārejas barību pārvadā fiziski vai laikā nošķirti no pārējās gatavās produkcijas;

d) veicot pārvadājumu, reģistrē produktu daudzumu piegādes sākumā un katru atsevišķo piegādes braucienā piegādāto daudzumu.

- pārvadājums satur tikai bioloģiskos vai tikai pārejas produktus;
- produktiem ir pavaddokuments ar 2.1. punktā prasīto informāciju;
- gan nosūtītājs, gan saņēmējs glabā dokumentāciju par pārvadāšanas darbībām tā, lai tā būtu pieejama kontroles iestādei vai kontroles institūcijai.”

7. Prasības makroaļģu pārtikas un barības drošībai un nekaitīgumam

7.1 Prasības pārtikas drošībai un nekaitīgumam

Neatkarīgi no tā, vai makroaļģes tiek pārstrādātas primārā ražošanas līmenī, vai ražošanas līmenī, makroaļģu pārstrādātājam pārtikā ir jāievēro Regulā Nr.852/2004 noteiktās higiēnas prasības, kuras vērstas uz to, lai nodrošinātu pārtikas higiēnu visos ražošanas procesa posmos – no primārās ražošanas posma līdz gala patērētājam. Šis Eiropas Savienības tiesību akts neattiecas uz jautājumiem, kas saistīti ar pārtikas uzturvērtību, sastāvu vai kvalitāti, vai arī pārtikas ražošanu vai gatavošanu mājāsaimniecībā.

Uzņēmumiem pārtikas nozarē ir jāpiemēro riska analīze un kritiskie kontrolpunkti (HACCP sistēma), kas ieviesti kā **Pārtikas kodeksa** daļa. To mērķis ir noteikt pārtikas aprites kritiskos kontrolpunktus un uzraudzības procedūras, noteikt koriģējošās pasākumus, ieviest pārbažu procedūras, lai noteiktu, vai koriģējošie pasākumi ir efektīvi, veikt uzskaiti. Ja uzņēmums konstatē, ka pārtikas produkts rada nopietnu risku veselībai, tam nekavējoties jāizņem attiecīgais produkts no tirgus, informējot patērētājus un Pārtikas un veterināro dienestu.

Nekaitīga pārtika — pārtika, kas normālos vai paredzamos lietošanas apstākļos nenodara kaitējumu cilvēka veselībai, dzīvībai vai videi (Pārtikas aprites uzraudzības likuma 1. panta 4. punkts). Piesārņojums, tai skaitā pesticīdu atliekas, pārtikā nedrīkst pārsniegt Eiropas Savienības tieši piemērojamos normatīvajos aktos noteiktās maksimāli pieļaujamas normas (Pārtikas aprites uzraudzības likuma 10. panta trešo daļu).

Piesārņotājs ”ir ikviena pārtikai netīši pievienota viela, kas atrodas šādā pārtikā sakarā ar šīs pārtikas ražošanu (ieskaitot zemkopībā, lopkopībā un veterinārijā veiktās darbības), izgatavošanu, pārstrādi, pagatavošanu, apstrādi, iepakojšanu, iesaiņošanu, pārvadāšanu vai uzglabāšanu vai arī vides piesārņojuma dēļ. Šī definīcija neattiecas uz tādiem svešķermeņiem kā, piemēram, insektu atliekām, dzīvnieku spalvām utt.” (Regulas Nr.315/1993 1. pants).

Regulas Nr. 852/2004 pamatprincips ir, ka visiem, kuri ir iesaistīti pārtikas aprītē, visos tās posmos ir jānodrošina higiēnas prasības, lai nodrošinātu pārtikas drošumu un nekaitīgumu. Tādēļ šajā kontekstā ir īpaši svarīga pārtikas produkta izsekojamība – izsekot pārtikas produktu visos ražošanas, apstrādes un izplatīšanas posmos.

Lai nodrošinātu, ka tirgū nonāk tikai droša un nekaitīga pārtika, pārtikas aprītē iesaistītajai personai, papildus Regulai Nr.852/2004, ir jāievēro noteikumi, kuri minēti:

- **Regulā Nr.178/2002.** Šajā regulā ir paredzēti vispārēji pārtikas aprites tiesību akti, un ar to pastiprina noteikumus attiecībā uz pārtikas un barības nekaitīgumu Eiropas Savienības teritorijā, nodrošina informācijas apmaiņu attiecībā uz pasākumiem, ko pieņem, lai ierobežotu pārtikas vai barības apriti vai tās izņemšanu no tirgus, novērš, ierobežo vai nosaka īpašus nosacījumus pārtikas vai barības laišanai tirgū vai iespējamai izmantošanai un visiem gadījumiem, kad noraida ievestas pārtikas

vai barības partiju. Regula Nr.178/2002 neattiecas uz produktu ražošanu savam patēriņam vai manipulācijām ar pārtiku mājās savam patēriņam.

- **Regula Nr. 2019/1381. Jāņem vērā, ka sākot ar 2021.gada 27. martu** tiks piemēroti jaunie noteikumi, kurus nosaka Regula Nr. 2019/1381 un ar ko groza Regulas (EK) Nr.178/2002, (EK) Nr.1829/2003, (EK) Nr.1831/2003, (EK) Nr.2065/2003, (EK) Nr. 1935/2004, (EK) Nr.1331/2008, (EK) 1107/2009, (ES) 2015/2283 un Direktīvu 2002/18/EK. Ar Regulu 2019/1381 arī groza Regulu Nr. 178/2002, lai nodrošinātu identificēto risku un to novēršanai veikto drošības pasākumu pārredzamību, sekmētu iesniegto zinātnisko pētījumu neatkarību un ilgtspēju, pārvaldības un zinātniskās sadarbības uzlabošanu, visaptveroša riska paziņošanas nodrošināšanu.
- **Regula Nr. 1881/2006** nosaka konkrētu piesārņotāju maksimāli pieļaujamo koncentrāciju pārtikas produktos;
- **Regula Nr. 396/2005** paredz maksimāli pieļaujamo pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK).

Jāņem vērā, ka Regulā Nr. 1881/2006 un Regulā Nr. 396/2005 noteiktie maksimāli pieļaujamie piesārņojuma lielumi attiecas uz pārtikas produktiem, kuri iegūti Baltijas jūrā, bet ne uz Baltijas jūras ūdens kvalitātes prasībām.

Saskaņā ar Regulas Nr. 1881/2006 1. panta 1. punktu "1. Pielikumā norādītos pārtikas produktus tirgū nelaiž, ja pielikumā minēto piesārņotāju saturs tajos pārsniedz pielikumā noteikto maksimāli pieļaujamo koncentrāciju."

Lai arī makroaļģes var saturēt **arsēnu, kadmiju, jodu, svīnu un dzīvsudrabu** ievērojamā daudzumā, tomēr likumdevējs nav noteicis šo metālu maksimāli pieļaujamās koncentrācijas pašās makroaļģēs. Taču likumdevējs Regulā Nr.1881/2006 ir noteicis kadmija maksimāli pieļaujamo koncentrāciju uztura bagātinātājos, kuri sastāv tikai vai lielākoties no kaltētām jūras zālēm, produktiem, kuri iegūti no jūraszālēm (3,0 mg/kg mitra svāra).

Maksimāli pieļaujamais **pesticīdu** atlieku līmenis augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā ir noteikts Regulā Nr.396/2005 tajās pozīcijās, kuras attiecas uz aļģēm. Maksimāli pieļaujamais atlieku līmenis jūras aļģēs ir noteikts 0,01 mg/kg.

7.2 Prasības barības drošībai un nekaitīgumam

Regula Nr.183/2005 noteiktās higiēnas prasības attiecas uz barības nozares uzņēmumiem visos ražošanas un izplatīšanas posmos, ietverot primāro ražošanu. Proti uz telpām un aprīkojumu, personālu, ražošanu, kvalitātes kontroli, glabāšanu, transportēšanu, dokumentāciju, sūdzību izskatīšanu, produktu atsaukšanu u.c.

Papildus iepriekšminētajām higiēnas prasībām ir jāņem vērā Regulā Nr.178/2002 noteiktās dzīvnieku barības nekaitīguma prasības:

"1. Barību nelaiž tirgū un neizbaro nevienam produktīvajam dzīvniekam, ja tā nav nekaitīga.

2. Uzskata, ka barību nav nekaitīga tās paredzētajai izmantošanai, ja domā, ka:

- *tai ir negatīva ietekme uz cilvēku vai dzīvnieku veselību,*
- *pārtiku, kas iegūta no produktīvajiem dzīvniekiem, tā padara tādu, kas nav nekaitīga patēriņam cilvēku uzturā.*

3. Ja barība, kuru identificē kā neatbilstīgu barības nekaitīguma prasībām, ir daļa no barības partijas vai sūtījuma, kas ir no vienas un tās pašas klases precēm vai precēm ar vienu un to pašu aprakstu, tad pieņem, ka visa barība šajā partijā vai sūtījumā ir neatbilstīga, ja vien pēc rūpīga novērtējuma nav pierādījumu, ka atlikusi partija vai sūtījums atbilst barības nekaitīguma prasībām.

4. Barību, kas atbilst īpašiem Kopienas noteikumiem, kuri reglamentē barības nekaitīgumu, uzskata par nekaitīgu, ciktāl tas skar aspektus, uz kuriem attiecas minētie īpašie Kopienas noteikumi.

5. Barības atbilstība īpašiem noteikumiem, kas uz to attiecas, neliedz kompetentajām iestādēm veikt atbilstīgus pasākumus, lai noteiktu ierobežojumus tās laišanai tirgū vai lai pieprasītu tās izņemšanu no tirgus, ja ir pamatotas aizdomas, ka minētā barība nav nekaitīga, kaut gan šāda atbilstība pastāv.

6. Ja nav īpašu Kopienas noteikumu, tad barību uzskata par nekaitīgu, ja tā atbilst īpašajiem valsts tiesību aktu noteikumiem, kas reglamentē barības nekaitīgumu tajā dalībvalstī, kuras teritorijā minētā barība ir aprītē, un ja tādi noteikumi ir izstrādāti un to piemēro, neierobežojot Līgumu, jo īpaši tā 28. un 30. pantu."

Latvijā ir spēkā 29.09.2009 MK noteikumi Nr.1111, kuru 5. punkts nosaka, ka "Dzīvnieku un cilvēku veselībai, dzīvībai vai videi **nekaitīga barība** ir nebojāta barība, kurā barības piesārņojuma (vielas vai produkta, kas atrodas barības maisījumos, barības sastāvdaļās, premiksos un barības piedevās un rada draudus dzīvnieka un cilvēka veselībai, dzīvībai vai videi vai ietekmē dzīvnieku izcelsmes produktu kvalitāti un nekaitīgumu) maksimāli pieļaujamais daudzums nepārsniedz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/32/EK I pielikumā un šo noteikumu pielikumā noteiktās normas."

Tabula 2 Barības nekaitīguma prasības (29.09.2009 MK noteikumu Nr. 1111 Pielikums)

Nr. p.k.	Piesārņojums	Barība	Maksimāli pieļaujamais daudzums barībā (mg/kg)
1.	Salmonella ģints mikroorganismi	Visa barība	Nav pieļaujams 25 gramos barības
2.	Dezoksinivalenols	Barības sastāvdaļas	
		2.1. labība un labības produkti, izņemot kukurūzas blakusproduktus	8
		2.2. kukurūzas blakusprodukti	12
		Papildbarība un pilnvērtīga barība (izņemot papildbarību un pilnvērtīgu barību cūkām, teļiem, jēriem un kazlēniem)	5
		2.3. papildbarība un pilnvērtīga barība cūkām	0,9
		2.4. papildbarība un pilnvērtīga barība teļiem, jēriem un kazlēniem	2
3.	Zearalenons	Barības sastāvdaļas	
		3.1. labība un labības produkti, izņemot kukurūzas blakusproduktus	2
		3.2. kukurūzas blakusprodukti	3
		Papildbarība un pilnvērtīga barība	
		3.3. papildbarība un pilnvērtīga barība sivēniem un jauncūkām (jaunas sivēnmātes)	0,1
		3.4. papildbarība un pilnvērtīga barība sivēnmātēm un nobarojamām cūkām	0,25
		3.5. papildbarība un pilnvērtīga barība teļiem, slaucamām govīm, aitām (tai skaitā jēriem) un kazām (tai skaitā kazlēniem)	0,5
4.	Ohratoksīns A	Barības sastāvdaļas	
		4.1. labība un labības produkti Papildbarība un pilnvērtīga barība	0,25
		Papildbarība un pilnvērtīga barība	
		4.2. papildbarība un pilnvērtīga barība cūkām	0,05
		4.3. papildbarība un pilnvērtīga barība mājputniem	0,1

Nr. p.k.	Piesārņojums	Barība	Maksimāli pieļaujamais daudzums barībā (mg/kg)
5.	Fumonizīns B1 + B2	Barības sastāvdaļas	
		5.1. kukurūza un kukurūzas produkti	60
		Papildbarība un pilnvērtīga barība	
		5.2. papildbarība un pilnvērtīga barība cūkām, zirgiem, trušiem un mājas (istabas) dzīvniekiem	5
		5.3. papildbarība un pilnvērtīga barība zivīm	10
		5.4. papildbarība un pilnvērtīga barība mājputniem	20
		5.5. papildbarība un pilnvērtīga barība pieaugušiem atgremotājiem (vecākiem par četriem mēnešiem) un ūdelēm	50
6.	T-2 un HT-2 toksīns	Barības maisījums kaķiem	0,05
7.	T-2 un HT-2 summas indikatīvie līmeņi ^{1,2}	Nepārstrādāta labība³	
		7.1. mieži (tostarp iesala mieži) un kukurūza	0,2
		7.2. auzas (ar apvalku)	1
		7.3. kvieši, rudzi un cita labība	0,1
		Graudaugu produkti dzīvnieku barībai un barības maisījumiem⁴	
		7.4. auzu malšanas produkti (apvalki)	2
		7.5. citi labības izstrādājumi	0,5
7.6. barības maisījumi, izņemot barību kaķiem	0,25		

Piezīmes.

¹ Šajā pielikumā norādītais līmenis ir indikatīvs līmenis, kuru atkārtoti pārsniedzot jāveic izmeklējumi T-2 un HT-2 toksīnu klātbūtnes noteikšanai vai jāizvērtē minētā līmeņa ietekme uz barības pārstrādi un izmantošanu. Indikatīvais līmenis nav barības nekaitīguma līmenis.

² Kvantitatīvās noteikšanas robeža atsevišķi T-2 un HT-2 toksīniem nedrīkst pārsniegt 0,01 mg/kg. Izmantojot analītiskā skrīninga metodi, toksīnu T-2 un HT-2 kopsummas noteikšanas robežai nav jāpārsniedz 0,025 mg/kg.

³ Neapstrādāti graudi ir graudi, kuriem nav veikta nekāda fiziska vai termiska apstrāde, izņemot žāvēšanu, tīrīšanu un šķirošanu.

⁴ Indikatīvie līmeņi labībai un graudaugu produktiem, kas paredzēti dzīvnieku barībai un barības maisījumiem, attiecas uz barību ar mitruma saturu 12 %.⁹⁹

REGULA Nr.767/2009

Regulas Nr. 767/2009 mērķis ir saskaņā ar vispārīgiem principiem, kas paredzēti Regulā (EK) Nr. 178/2002, ir saskaņot noteikumus barības laišanai tirgū, lai nodrošinātu augstu barības nekaitīguma līmeni, tādējādi nodrošinot augstu sabiedrības veselības aizsardzības līmeni, kā arī nodrošināt, ka lietotāji un patērētāji saņem pietiekamu informāciju, kā arī stiprināt iekšējā tirgus efektīvu organizāciju. Saskaņā ar Regulas Nr.767/2009 5. pantu "1. Uzņēmēji, kas iesaistīti barības aprītē, attiecībā uz neproduktīvo dzīvnieku barību mutatis mutandis ievēro prasības, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 178/2002 18. un 20. pantā un Regulas (EK) Nr. 183/2005 4. panta 1. punktā neproduktīvo dzīvnieku barībai."

Saskaņā ar Regulas Nr. 767/2009 III pielikumu, ja makroaļģes, kuras iegūtas no izskalošām makroaļģēm jūras sanesēs, paredzēts izmantot barībā, tad makroaļģu ieguvējam jānodrošina, ka tās nesatur:

1. izkārņījumus;
2. cietos sadzīves atkritumus.

REGULA Nr.2019/1869

Jāņem vērā, ka **2019.gada 7.novembrī** tika pieņemta Regula Nr.2019/1869, ar ko attiecībā uz dažu nevēlamu vielu maksimāli pieļaujamo daudzumu dzīvnieku barībā groza un labo Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/32/EK I pielikumu, nosakot, ka jaunais Direktīvas 2002/32/EK I pielikums ir izteikts šādi:

Tabula 3 izmaiņas Direktīvā Nr.2002/32/EK 1.iedaļas 1. rindu "Arsēns" aizstāj ar šādu:

Nevēlama viela	Dzīvnieku barībai paredzēti produkti	Maksimālais saturs mg/kg (ppm) attiecībā uz barību ar mitruma saturu 12 %
"1. Arsēns (¹)	Barības sastāvdaļas	2
	ar šādiem izņēmumiem:	
	- fosfāti, kaļķainas jūras aļģes,	10
	- jūras aļģu milti un no tām iegūtas barības sastāvdaļas.	40 (²)
	Papildbarība	4
	ar šādiem izņēmumiem:	
	- lolojumdzīvniekiem paredzēta papildbarība, kurā ir zivis, citi ūdensdzīvnieki un no tiem iegūti produkti, un/vai jūras aļģu milti un no jūras aļģēm iegūtas barības sastāvdaļas,	10 (²)

Nevēlama viela	Dzīvnieku barībai paredzēti produkti	Maksimālais saturs mg/kg (ppm) attiecībā uz barību ar mitruma saturu 12 %
	Kompleksā barība	
	ar šādiem izņēmumiem:	
	- lolojumdzīvniekiem paredzēta kompleksā barība, kurā ir zivis, citi ūdensdzīvnieki un no tiem iegūti produkti, un/vai jūras aļģu milti un no jūras aļģēm iegūtas barības sastāvdaļas.	10 (²)

I iedaļas 3. rindā "Fluors" slejā "Maksimālais saturs mg/kg (ppm) attiecībā uz barību ar mitruma saturu 12 %" skaitli, kas izsaka maksimāli pieļaujamo daudzumu kaļķainām jūras aļģēm, aizstāj ar "1 250";

iedaļas 4. rindu "Svins" aizstāj ar šādu:

Nevēlama viela	Dzīvnieku barībai paredzēti produkti	Maksimālais saturs mg/kg (ppm) attiecībā uz barību ar mitruma saturu 12 %
"4. Svins (¹²)	Barības sastāvdaļas	10 (²)
	ar šādiem izņēmumiem:	
	fosfāti, kaļķainas jūras aļģes un kaļķi saturošas ūdensdzīvnieku čaulas,	

(*¹) Maksimāli pieļaujama daudzums, kas piemērojams arī barības piedevām, kas pieder pie funkcionālajām grupām "radionuklīdu piesārņojuma kontroles vielas" un "barības piesārņojumu ar mikotoksīniem mazinošas vielas", kā arī pieder pie saistvielu un pretsalīpes vielu funkcionālajām grupām.";

(*²) Maksimāli pieļaujama daudzums, kas piemērojams arī barības piedevām, kas pieder pie funkcionālajām grupām "radionuklīdu piesārņojuma kontroles vielas" un "barības piesārņojumu ar mikotoksīniem mazinošas vielas", kā arī pieder pie saistvielu un pretsalīpes vielu funkcionālajām grupām.";

(*³) Maksimāli pieļaujama daudzums, kas piemērojams arī barības piedevām, kas pieder pie funkcionālajām grupām "radionuklīdu piesārņojuma kontroles vielas" un "barības piesārņojumu ar mikotoksīniem mazinošas vielas", kā arī pieder pie saistvielu un pretsalīpes vielu funkcionālajām grupām."

REGULA Nr.396/2005

Maksimāli pieļaujama daudzums **pesticīdu** atlieku līmenis augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā ir noteikts Regulā Nr.396/2005 pozīcijās, kuras attiecas uz aļģēm. Maksimāli pieļaujama daudzums pesticīdu atliekvielu līmenis jūras aļģēs ir 0,01 mg/kg.

8. Bioloģisku produktu prasībām atbilstošu makroaļģu ieguve

No 2021.gada 1. janvāra makroaļģu apritē iesaistītajai personai, ja tā izmantos makroaļģes pārtikā vai barībā, būs jāpilda Regulā Nr. 2018/ 848 noteiktās prasības. Vispārīgās prasības ir šādas:

1. Operatori ievēro šajā pantā paredzētos vispārīgos ražošanas noteikumus.
2. Visu saimniecību pārvalda saskaņā ar šīs regulas prasībām, ko piemēro bioloģiskajai ražošanai.
3. Katrā ražošanas, sagatavošanas un izplatīšanas posmā attiecīgā gadījumā veic profilaktiskus un piesardzības pasākumus.
4. Saimniecību var sadalīt skaidri un faktiski nošķirtās ražošanas vienībās bioloģiskai, pārejas un nebioloģiskai ražošanai...attiecībā uz aļģēm un akvakultūras dzīvniekiem var būt iesaistītas tās pašas sugas ar noteikumu, ka ražošanas vietas vai vienības ir skaidri un faktiski nošķirtas.

Būtiskākās prasības, kuras attiecas uz bioloģisko makroaļģu rūpniecisku izmantošanu pārtikā un barībā ir minētas Regulā Nr. 2018/ 848 5. pielikumā.

9. Papildus prasības atkarībā no makroaļģu izmantošanas veida pārtikā

9.1 Prasības makroaļģu pārtikas produktu iegūšanai

Lai no makroaļģēm iegūtu atsevišķus pārtikas produktus, piemēram, uztura bagātinātājus, pārtikas piedevas u.c., to ieguvē izmanto ekstrahējošus šķīdinātājus. Saskaņā ar 17.05.2011 MK noteikumu Nr.369 "Obligātās nekaitīguma prasības pārtikai, kuras ražošanā izmanto ekstrahējošos šķīdinātājus" 2. punktu "**Ekstrahējošs šķīdinātājs ir viela, kas šķīdina pārtikas izejvielas, pārtiku vai jebkuru tās sastāvdaļu (arī piesārņojumu pārtikā vai uz tās) un kuru izmanto ekstrakcijas procesā, sagatavojot vai apstrādājot pārtikas izejvielas, pārtiku vai tās sastāvdaļas. Ekstrahējošu šķīdinātāju pēc izmantošanas atdala no pārtikas, taču tehnoloģisku iemeslu dēļ tā atliekas vai atvasinājumi pārtikā saglabājas.**" Šo noteikumu pielikumā ir uzskaitīti pārtikas ražošanā atļautie ekstrahējošie šķīdinātāji un to maksimāli pieļaujama atlikums pārtikā.

9.2 Jaunā pārtika

Uz šo brīdi Atļauto jauno pārtikas produktu Savienības sarakstā ir reģistrēts šāds makroaļģu pārtikas produkts:

Atļautais jaunais pārtikas produkts	Jaunā pārtikas produkta lietošanas nosacījumi		Īpašas papildu marķēšanas prasības
No jūras aļģēm (<i>Fucus vesiculosus</i>) iegūts fukoidāna ekstrakts	Konkrēta pārtikas kategorija	Maksimālais līmenis	Jaunā pārtikas produkta nosaukums to saturošu pārtikas produktu marķējumā – "no jūras aļģēm (<i>Fucus vesiculosus</i>) iegūts fukoidāna ekstrakts"
	Visām lietotāju grupām paredzēti pārtikas produkti, ieskaitot uztura bagātinātājus, kas atbilst definīcijai Direktīvā 2002/46/EK	250 mg dienā	

9.3 Makroaļģu kā uztura bagātinātāju izmantošana pārtikā

Uztura bagātinātāji ir pārtikas produkti parastā uztura papildināšanai koncentrētu uzturvielu (vitamīnu un minerālvielu) veidā vai citas vielas, kurām ir uzturvērtība vai fizioloģiska ietekme, atsevišķi vai kombinācijās. Uztura bagātinātājus realizē noteiktās devās kapsulās, pastilās, tabletēs, dražejās un citos līdzīgos veidos, pulvera maisiņos, ampulās, pilināmās pudelītēs un citā līdzīgā šķidrums un pulvera veidā, kas paredzēts lietošanai mazā un nomērītā daudzumā (01.12.2015. MK noteikumi Nr. 685 6.punkts).

Pārtikas un veterinārā dienesta uztura bagātinātāju reģistrā ir iekļauti vairāki desmiti uztura bagātinātāju, kuru sastāvā ir no aļģēm iegūti produkti, tai skaitā, pārtikas piedevas.

9.4 Makroaļģu kā pārtikas piedevu izmantošana pārtikā

Pārtikas piedeva ir jebkura viela, ko pašu par sevi uzturā parasti nelieto un ko parasti neizmanto kā raksturīgu pārtikas sastāvdaļu neatkarīgi no tā, vai tai ir uzturvērtība vai tās nav, bet kura pati par sevi vai tās blakusprodukti tieši vai netieši kļūst vai ir pamatoti domājams, ka var kļūt par pārtikas sastāvdaļu vai citādi ietekmēt tās īpašības pēc tam, kad šī viela tehnoloģisku apsvērumu dēļ ir ar nolūku pievienota pārtikai šīs pārtikas ražošanas, pārstrādes, sagatavošanas, apstrādes, iepakšanas, pārvadāšanas vai glabāšanas posmā (Regulas Nr. 1333/2008 3.panta 2.a) apakšpunkts).

Makroaļģu pārstrādes procesā var tikt iegūtas šādas pārtikas piedevas E400–E405 – algināti, E406 – agars; E407 – karagināns; E408 – furcellarāns, kurus savukārt izmanto tādiem pārtikas produktiem kā saldējums, siers, salātu mērcēm u.t.t.¹⁴

Uz Makroaļģu audzētājiem, kuri no tām ražo pārtikas piedevas, attiecas Regulā Nr. **231/2012**, ar ko nosaka Regulas Nr. 1333/2008 II un III pielikumā uzskaitīto **pārtikas piedevu specifikācijas**, noteiktās prasības. Šajā regulā noteiktas prasības neattiecas uz Vadlīnijās apskatītajām makroaļģu sugām, tomēr ieskatam var iepazīties ar specifikācijām, kuras noteiktas E 406 AGARAM (Agaru ekstrahē no Gelidiaceae un Gracilariaceae dzimtas atsevišķu celmu jūras aļģēm un no atbilstošām Rhodophyceae klases sarkanajām aļģēm) un E 407 KARAGINĀNAM (Karaginānu iegūst ekstrahējot ar ūdeni vai atšķaidītu ūdens sārna šķīdumu no Rhodophyceae (sārtaļģes) klases Gigartinales, Solieriales, Hypneaales un Furcellariales dzimtas dabīgām aļģēm.)

10. Papildus prasības atkarībā no makroaļģu izmantošanas veida barībā

Ja Makroaļģes paredzēts izmantot kā barību, tad dzīvnieku barības aprītē iesaistītajai personai vai nu makroaļģu produkti ir jāiekļauj Barības sastāvdaļu Kopienas reģistrā vai arī attiecībā uz barības piedevu un premiksu reģistrāciju ir jāievēro Regulā Nr. 1831/2003 par dzīvnieku ēdināšanā lietotām piedevām noteiktās prasības.

10.1 Makroaļģes kā barības sastāvdaļa

Saskaņā Regulas Nr. 767/2009 3.panta g) apakšpunktu **barības sastāvdaļas** "ir augu vai dzīvnieku izcelsmes produkti, kuru galvenais nolūks ir apmierināt dzīvnieku uztura vajadzības, to dabīgajā stāvoklī, svaigi vai konservēti, un produkti, kas iegūti to rūpnieciskas pārstrādes, un organiskas vai neorganiskas vielas, kas satur vai nesatur barības piedevas, kuras ir paredzētas izmantot dzīvnieku barošanā vai nu kā tādas, vai arī pēc pārstrādes, vai gatavojot kombinēto barību vai kā premiksu nesējus".

REGULA Nr.68/2013

Saskaņā ar Regulas Nr. 68/2013, ar ko izveido barības sastāvdaļu reģistru, 1. un 2. punktu,

"1. Uzņēmējiem, kas iesaistīti barības aprītē, šā reģistra izmantošana ir brīvprātīga. Tomēr C daļā minēto barības sastāvdaļu nosaukumu drīkst lietot tikai tādām barības sastāvdaļām, kas atbilst attiecīgā ieraksta prasībām.

2. Visi ieraksti C daļas barības sastāvdaļu sarakstā atbilst ierobežojumiem attiecībā uz barības sastāvdaļu lietošanu saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem. Uzņēmēji, kas iesaistīti barības aprītē un izmanto reģistrā iekļautās barības sastāvdaļas, nodrošina, ka tās atbilst Regulas (EK) Nr. 767/2009 4. panta nosacījumiem."

¹⁴ Oskars Bikovens "Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūta pieredze aļģu biomasas izmantošanas izpētē". Prezentācija sanāksmē "Jūras aļģes – tradīcijas, pieredze un iespējas", 19.12.2019, Liepāja.

Saskaņā C daļu Barības sastāvdaļu sarakstā ir iekļauti šādi makroaļģu produkti:

Tabula 4 VI. 7. Citi augi, aļģes un no tiem iegūti produkti

Numurs	Nosaukums	Apraksts	Obligāti jānorāda
7.1.1	Aļģes (1)	Dzīvas vai pārstrādātas aļģes, tostarp svaigas, atdzēsētas vai saldētas aļģes. Var saturēt līdz 0,1 % pretputošanas aģentu	Kopproteīns Koptauki Koppelni
7.1.2.	Žāvētas aļģes (1)	Produkts, ko iegūst, žāvējot aļģes. Šis produkts var būt mazgāts, lai samazinātu joda saturu. Var saturēt līdz 0,1 % pretputošanas aģentu	Kopproteīns Koptauki Koppelni
7.1.3.	Aļģu milti (1);	Aļģu eļļas ražošanas produkts, ko iegūst, ekstrahējot aļģes. Var saturēt līdz 0,1 % pretputošanas aģentu	Kopproteīns Koptauki Koppelni
7.1.4.	Aļģu eļļa (1)	Aļģu eļļas ražošanas produkts, ko iegūst, ekstrahējot aļģes. Var saturēt līdz 0,1 % pretputošanas aģentu	Koptauki Mitrums, ja > 1 %
7.1.5.	Aļģu ekstrakts (1); [Aļģu pārtvaices produkts] (1)	Ūdeni saturošs vai alkoholisks aļģu ekstrakts, kas satur galvenokārt ogļhidrātus. Var saturēt līdz 0,1 % pretputošanas aģentu	
7.1.6.	Jūraszāļu milti	Produkts, ko iegūst, žāvējot un sasmalcinot lielaļģes, jo īpaši brūnās jūraszāles. Šis produkts var būt mazgāts, lai samazinātu joda saturu. Var saturēt līdz 0,1 % pretputošanas aģentu	Koppelni

10.2 Makroaļģes kā lopbarības piedeva vai premikss

REGULA Nr.1831/2003

Uz tiem barības materiāliem, kuri neatbilst barības sastāvdaļu definīcijai, attiecas Regulā Nr.1831/2003 noteiktās prasības. Saskaņā ar Regulas Nr.1831/2003 2. panta 2. punktā ir noteikts, kas ir:

“a) **“lopbarības piedevas”** ir vielas, mikroorganismi vai preparāti, izņemot barības sastāvdaļas un premiksus, kas paredzēti pievienošanai lopbarībai vai ūdenim, lai jo īpaši veiktu vienu vai vairākas funkcijas, kuras minētas 5. panta 3. punktā;

e) **“premiksi”** ir lopbarības piedevu maisījumi vai vienas vai vairāku lopbarības piedevu maisījumi ar barības sastāvdaļām vai ūdeni, ko pielieto kā nesējvielas, kuri nav paredzēti tiešai izbarošanai dzīvniekiem.”

Uz piedevām un premiksiem, kuras tiks iegūtas no makroaļģēm, attiecas prasības to nekaitīgumam, reģistrēšanai un marķēšanai, kuras noteiktas Regulā Nr.1831/2003.

Kopsavilkums

Pārtikas un dzīvnieku apriti Eiropas savienībā regulē ļoti apjomīga satura Eiropas Savienības tiesību akti, kas detalizēti nosaka prasības visām personām, kuras ir iesaistītas augu izcelsmes produktu apritē. Tas pats sakāms par Latvijas tiesību vidi, kas galvenokārt nosaka kārtību, kā Latvijas Republikas teritorijā ir īstenojamas Eiropas Savienības tiesību normās noteiktās prasības.

Eiropas Savienības dalībvalstīs aļģes un to produkti tiek lietoti pārtikā un barībā, tādēļ Eiropas Savienības tiesību aktos ir noteiktas konkrētas prasības, kuras attiecas uz aļģu komerciālu izmantošanu. Neskatoties uz to, Latvijas tiesību vide nav izstrādāta ar nolūku makroaļģes izmantot komerciālos nolūkos pārtikā vai barībā.

Ņemot vērā, ka Eiropas Savienībā pieņemtās Regulas saskaņā ar Latvijas tiesību sistēmu ir tieši piemērojamas, kā arī Latvijas kontrolējošām iestādēm ir tiesības pamatojoties uz šīm regulām sodīt komersantus, tad īpaši svarīga kļūst šo tiesību aktu skaidrība cilvēkam bez speciālām tiesiskām zināšanām.

Uz šo brīdi pastāvošais duālais tiesiskais regulējums (Eiropas Savienības un Latvijas) nenodrošina skaidru un pārdomātu tiesisko vidi, kur katra privātpersona vēl pirms komercdarbības uzsākšanas var apgūt un izprast tai piemītošās tiesības un pienākumus. Tiesību normu izvērsta formulējums un apjoms, kā arī milzīgais atsauču daudzums uz citiem tiesību aktiem, kā arī esošo tiesību normu nomaiņa ar citiem, rada apjukumu un var būt par cēloni, lai persona izdarītu likumpārkāpumu nezināšanas vai arī neizpratnes dēļ.

Uz šo brīdi Latvijas institūcijas ir izveidojušas savās mājas lapās skaidrojošas sadaļas par tām darbībām, kuras ir to kompetencē. Taču valsts līmenī nav izveidota skaidrojošā vietne par visām prasībām, kuras attiecas uz konkrētu uzņēmējdarbību.

Lai atvieglotu tiesību normu meklēšanas procesu Vadlīniju pielikumā (1.pielikums) ir izveidots makroaļģu komercdarbību regulējošo tiesību aktu apkopojums.

1. Pielikums

Makroaļģu komercdarbību regulējošo tiesību aktu apkopojums

SAĪSINĀJUMS	PILNS TIESĪBU AKTA NOSAUKUMS	IZMAIŅAS	
		Atsauces uz	Aizvieto ar
PĀRIKAI UN BARĪBAI			
Regula Nr. 178/2002	Eiropas Parlamenta un Padomes 28.01.2002 Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu		Ar 27.03.2021 grozījumi Regulā Nr.2019/1381
Regula Nr. 396/2005	Eiropas parlamenta un Padomes 23.02.2005 Regulā Nr.396/2005, ar ko paredz maksimāli pieļaujamo pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK 69		
PĀRTIKAS APRITE			
	Pārtikas aprites uzraudzības likums		
17.12.2019 MK noteikumi Nr. 681	17.12.2019 MK noteikumos Nr.681 "Noteikumi par kārtību, kādā aprēķina un veic maksājumus par Pārtikas un veterinārā dienesta valsts uzraudzības un kontroles darbībām, un maksas pakalpojumiem"		
02.02.2010 MK noteikumi Nr. 104	02.02.2010 MK noteikumi Nr.104 "Pārtikas uzņēmumu atzīšanas un reģistrācijas kārtība"		
19.10.2011 MK noteikumi Nr. 808	19.10.2011 MK noteikumi Nr. 808 "Noteikumi par materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtiku"		
17.05.2011 MK noteikumi Nr. 369	17.05.2011 MK noteikumi Nr.369 "Obligātās nekaitīguma prasības pārtikai, kuras ražošanā izmanto ekstrahējošos šķīdinātājus"		
29.09.2015. MK noteikumi Nr. 545	29.09.2015. MK noteikumi Nr. 545 "Pārtikas apritē nodarbināto personu apmācības kārtība pārtikas higiēnas jomā"		
05.03.2015 MK noteikumi Nr.115	05.03.2015 MK noteikumu Nr.115 "Prasības fasētas pārtikas produkta marķējumam"		
01.12.2015. MK noteikumi Nr. 685	01.12.2015. MK noteikumi Nr. 685 "Prasības uztura bagātinātājiem"		

SAĪSINĀJUMS	PILNS TIESĪBU AKTA NOSAUKUMS	IZMAIŅAS	
		Atsauces uz	Aizvieto ar
Regula Nr. 852/2004	Eiropas Parlamenta un Padomes 29.04.2004 Regula Nr.852/2004 par pārtikas produktu higiēnu		
Regula Nr. 315/1993	Padomes 08.02.1993 Regula Nr. 315/93, ar ko nosaka Kopienas procedūras attiecībā uz piesārņotājiem pārtikā		
Regula Nr. 1881/2006	Komisijas 19.12.2006 Regula (EK) Nr. 1881/2006, ar ko nosaka konkrētu piesārņotāju maksimāli pieļaujamo koncentrāciju pārtikas produktos		
Regula Nr. 2073/2005	Komisijas 15.11.2005 regula (EK) Nr.2073/2005 par pārtikas produktu mikrobioloģiskajiem kritērijiem		
Regula Nr. 1169/2011	Eiropas Parlamenta un Padomes 25.10.2011 Regulu (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu		
Regula Nr. 1924/2006	Eiropas Parlamenta un Padomes 20.12.2006 Regulā Nr.1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem		
Regula Nr. 432/2012	Eiropas Komisijas 16.05.2012 Regulā Nr.432/2012, ar ko izveido sarakstu ar atļautajām veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, kuras neattiecas uz slimību riska samazināšanu un uz bērnu attīstību un veselību		
Regula Nr. 1333/2008	Eiropas Parlamenta un Padomes 16.12.2008 Regula (EK) Nr. 1333/2008 par pārtikas piedevām		
Regula Nr. 231/2012	Komisijas 09.03.2012 Regula Nr. 231/2012, ar ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1333/2008 II un III pielikumā uzskaitīto pārtikas piedevu specifikācijas		
JAUNĀ PĀRTIKA			
12.12.2017 MK noteikumi Nr. 744	12.12.2017 MK noteikumu Nr.744 "Jaunās pārtikas atbilstības klasifikācijas un kvalitātes prasību novērtēšanas kārtība"		
Regula Nr. 2017/2469	Eiropas Komisijas 20.12.2017 Īstenošanas Regula Nr. 2017/2469, ar ko nosaka administratīvās un zinātniskās prasības attiecībā uz pieteikumiem, kuri minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr.2015/ 2283 par jauniem pārtikas produktiem		
Regula Nr. 2015/2283	Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Regulas (ES) Nr. 2015/2283 par jauniem pārtikas produktiem un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 1169/2011 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr. 258/97 un Komisijas regulu (EK) Nr. 1852/2001,		
Regula Nr. 2017/2470	Eiropas Komisijas 20.12.2017 Īstenošanas regulā (ES) 2017/2470, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/2283 izveido jauno pārtikas produktu Savienības sarakstu		
Regula Nr. 1331/2008	<i>Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 16. decembra regulas (ES) Nr. 1331/2008, ar ko nosaka vienotu atļauju piešķiršanas procedūru attiecībā uz pārtikas piedevām, fermentiem un aromatizētājiem</i>		

SAĪSINĀJUMS	PILNS TIESĪBU AKTA NOSAUKUMS	IZMAIŅAS	
		Atsauces uz	Aizvieto ar
MAKROAĻĢU IEGŪŠANA			
	Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likums		
	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"		
	Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma likums		
	Ūdens apsaimniekošanas likums		
	2018.gada Pasākuma programma laba Baltijas jūras vides stāvokļa panākšanai		
17.12.2019 MK noteikumi Nr. 681	17.12.2019 MK noteikumos Nr.681 "Noteikumi par kārtību, kādā aprēķina un veic maksājumus par Pārtikas un veterinārā dienesta valsts uzraudzības un kontroles darbībām, un maksas pakalpojumiem"		
14.10.2014 MK noteikumi Nr. 632	14.10.2014 MK noteikumi Nr.632 "Noteikumi par ikgadēju valsts nodevu par atļaujas vai licences laukuma jūrā izmantošanu"		
14.10.2014 MK noteikumi Nr. 631	14.10.2014 MK noteikumi Nr. 631 "Latvijas Republikas iekšējo jūras ūdeņu, teritoriālās jūras un ekskluzīvās ekonomiskās zonas būvju būvnoteikumi"		
04.02.2014 MK rīkojums Nr. 53	04.02.2014 Ministru kabineta rīkojums Nr. 53 "Par jūras teritoriju noteikšanu akvakultūras darbībai nepieciešamo iekārtu ierīkošanai un ekspluatācijai"		
13.07.2016 MK rīkojums Nr.393	Ministru kabineta 13.07.2016 rīkojums Nr.393 "Par plānu "Pasākumu programma laba jūras vides stāvokļa panākšanai 2016. – 2020.gadā."		
05.01.2010 MK noteikumi Nr. 17	05.01.2010 MK noteikumi Nr.17 "Noteikumi par aizsargājamām jūras teritorijām"		
23.08.2011 MK noteikumi Nr. 653	23.08.2011 MK noteikumi Nr.653 "Aizsargājamās jūras teritorijas "Rīgas līča rietumu piekraste" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"		
23.08.2011 MK noteikumi Nr. 652	23.08.2011 MK noteikumi Nr.652 "Aizsargājamās jūras teritorijas "Nida - Pērkone" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"		
19.10.2011 MK noteikumi Nr. 807	19.10.2011 MK noteikumos Nr. 807 "Aizsargājamās jūras teritorijas "Irbes šaurums" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"		
12.07.2016 MK noteikumi Nr. 451	12.07.2016 MK noteikumi Nr. 451 "Tehniskās prasības navigācijas tehniskajiem līdzekļiem un to darbības nodrošināšanas kārtība."		
23.11.2010 MK noteikumi Nr. 1071	23.11.2010 MK noteikumu Nr.1071 "Prasības jūras vides stāvokļa novērtējumam, laba jūras vides stāvokļa noteikšanai un jūras vides mērķu izstrādei"		

SAĪSINĀJUMS	PILNS TIESĪBU AKTA NOSAUKUMS	IZMAIŅAS	
		Atsauces uz	Aizvieto ar
BARĪBA			
	Dzīvnieku barības aprites likums		
26.05.2009 MK noteikumi Nr. 482	26.05.2009 MK noteikumi Nr. 482 "Noteikumi par valsts nodevu par dzīvnieku barības apritē iesaistītā uzņēmuma reģistrāciju."		
30.06.2009 MK noteikumi Nr. 730	30.06.2009 MK noteikumi Nr.730 "Dzīvnieku barības apritē iesaistītā uzņēmuma reģistrācijas un atzišanas kārtība"	Regulu Nr.1831/2003	Ar 27.03.2021 grozījumi Regulā 2019/1381
		Direktīvu 82/471/EEK Nav spēkā	Regula Nr.767/2009
17.12.2019 MK noteikumi Nr. 681	17.12.2019 MK noteikumos Nr.681 "Noteikumi par kārtību, kādā aprēķina un veic maksājumus par Pārtikas un veterinārā dienesta valsts uzraudzības un kontroles darbībām, un maksas pakalpojumiem"		
17.09.2013 MK noteikumi Nr. 880	17.09.2013 MK noteikumiem Nr.880 "Lauksaimniecības datu centrs publisko maksas pakalpojumu cenrādis"		
04.08.2009 MK noteikumi Nr. 865	04.08.2009 Ministru Kabineta noteikumu Nr. 865 "Higiēnas prasības dzīvnieku barības primārajai ražošanai un tiešajām piegādēm mazos daudzumos"		
29.09.2009 MK noteikumi Nr. 1111	29.09.2009 MK noteikumi Nr.1111 "Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļas aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām"		
24.08.2010 MK noteikumi Nr. 800	Ministru kabineta 24.08.2010 gada noteikumi Nr. 800 "Noteikumi par barības sastāvdaļu kategorijām, ko norāda mājas (istabs) dzīvnieku barības maisījumu marķējumā"		
Regula Nr. 183/2005	Eiropas Parlamenta un Padomes 12.01.2005 Regula Nr.183/2005, ar ko paredz barības higiēnas prasības		
Regula Nr. 2019/1381	Eiropas Parlamenta un Padomes 20.06.2019 regula (ES) Nr. 2019/1381, par ES riska novērtēšanas pārredzamību un ilgtspēju pārtikas aprites ķēdē un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 178/2002, (EK) Nr. 1829/2003, (EK) Nr. 1831/2003, (EK) Nr. 2065/2003, (EK) Nr. 1935/2004, (EK) Nr. 1331/2008, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) 2015/2283 un Direktīvu 2001/18/EK		
Regula Nr. 1107/2009	EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK		
Regula Nr.1831/2003	Eiropas Parlamenta un Padomes 22.09.2003 Regula Nr. 1831/2003 par dzīvnieku ēdināšanā lietotām piedevām		
Regula Nr.767/2009	Eiropas Parlamenta un Padomes 13.07.2009 Regula Nr. 767/2009 par barības laišanu tirgū un lietošanu un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1831/2003, un atceļ Padomes Direktīvu 79/373/EEK, Komisijas Direktīvu 80/511/EEK, Padomes Direktīvas 82/471/EEK, 83/228/EEK, 93/74/EEK, 93/113/EK un 96/25/EK un Komisijas Lēmumu 2004/217/EK		Piemēro ar 27.03.2021

SAĪSINĀJUMS	PILNS TIESĪBU AKTA NOSAUKUMS	IZMAIŅAS	
		Atsauces uz	Aizvieto ar
Regula Nr.68/2013	Saskaņā ar Komisijas 16.01.2013 Regulas Nr. 68/2013, ar ko izveido barības sastāvdaļu reģistru		
Direktīva Nr. 2002/32/EK	Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 7.maija direktīvas 2002/32/EK par nevēlamām vielām dzīvnieku barībā		07.11.2019 grozīja ar Regulu Nr.2019/1869
Regula Nr.2019/1869	Komisijas 07.11.2019 Regula 2019/1869, ar ko attiecībā uz dažu nevēlamu vielu maksimāli pieļaujamo daudzumu dzīvnieku barībā groza un labo Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/32/EK I pielikumu		
BIOĻĢISKĀ			
	Lauksaimniecības un lauku attīstības likums	Regulu Nr.889/2008	Ar 01.01.2021 Regula Nr. 2018/848
17.12.2019 MK noteikumi Nr.681	17.12.2019 MK noteikumos Nr.681 "Noteikumi par kārtību, kādā aprēķina un veic maksājumus par Pārtikas un veterinārā dienesta valsts uzraudzības un kontroles darbībām, un maksas pakalpojumiem"		
16.03.2010 MK noteikumi Nr.251	16.03.2010 MK noteikumi Nr.251 "Noteikumi par valsts nodevu bioloģiskās lauksaimniecības jomā"		
26.05.2009 MK noteikumi Nr.485	26.05.2009 MK noteikumu Nr. 485 "Bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtība"		Ar 01.01.2021 būs jauni MK noteikumi
Regula Nr.834/2007	Padomes 28.06.2007 Regula (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu		Ar 01.01.2021 Regula Nr. 2018/848
Regula Nr.889/2008	Komisijas 05.09.2008 Regula (EK) Nr. 889/2008, ar ko paredz sīki izstrādātus bioloģiskās ražošanas, marķēšanas un kontroles noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu		Ar 01.01.2021 Regula Nr. 2018/848
(Regula Nr. 2018/848) ar 01.01.2021	Eiropas Parlamenta un Padomes 30.05.2018 Regula Nr. 2018/848 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes regulu Nr. 834/2007	Netiek piemērota līdz 01.01.2021	
Direktīva Nr. 2000/60/EK	Eiropas parlamenta un Padomes direktīva 2000/60/EK (2000.gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā		